

Радмилу Пејић

ФАТАЛНА ОДАНОСТ ШЕКСПИРУ **(радио драма)**

лица:

МАРКО МАРТИН (и у улози Отела)

КАЈА ИРЕНА (и у улози Дездемоне)

ИЛИЈА РАТКО (и у улози Јага)

МИТА ПОЛИЦАЈАЦ

ВЛАДА РЕЦЕПЦИОНАР

(Музика)

ГЛАС СПИКЕРА: Због снежних наноса и поледице на аутопуту Београд-Ниш данас је саобраћај био у прекиду неколико сати. Јак ветар и сметови отежавају саобраћај преко Власине и Дебелог брега и на подручју Сјенице, Пештара и Ивањице. На путевима у Тимочкој крајини и на прилазима Копаонику и Златибору забрањено је кретање камионима са приколицама и шлеперима. На свим путевима у земљи обавезна је зимска опрема. Температура сутра између минус десет и минус осам степени.

КАЈА: Грозно време! Марко, јеси ли добро затворио врата?

МАРКО: Не брини! Прочитаћу ти нешто! Да ли се овога сећаш?

„Кад бих говорио о твојим делима,
Образи би моји постали огањ сам
Што би сагорео смерност у угљевље“.

КАЈА: Бес љубоморног Мавра. Ох, само кад помислим, колико пута сам чула те речи! Ја, у улози Дездемоне...! (*Покуша да изговори као да је на њозоришној сцени*) „Авај, зашто тако гризеш доњу усну? Крвава нека страст ти тресе биће“.

МАРКО: Још у теби живе изазови и младалачка сујета аматера.

КАЈА: Била сам предана тој улози, али знам да сам је одиграла прилично неспретно. И памтим је! Памтим је, човече, зар то није дивно! (*Покуша да изговори као да је на њозоришној сцени*) „Ево клечим, ако ми се воља огрешила икада о његову љубав...“ (*Уздахне*)
Прошло је десет година.

МАРКО: Да ли знаш да име Дездемона значи злосрећна?

КАЈА: Можда сам некада знала.

МАРКО: Чезнеш за својом Дездемоном, хајде, признај! Опет би ти стала на сцену...

КАЈА: Не. Не бих... У ствари... (*Оклева*) Можда. Али било би то гротескно, неспретно, подсмевали би ми се.

МАРКО: Нисам *Ошела* гледао од кад сам отишао из Београда. Петнаест година. (*Пауза*) Данас сам се договорио са Илијом. И он би пошао с нама.

КАЈА: С нама...? Где? О чему говориш?

МАРКО: Премијера је у суботу. То је добра вест. Они се враћају са неког гостовања и у суботу дижу завесу и зачуће се глас Родрига... (*Узвикне*) „Отруј му срећу, разгласи му дело улицама...“

КАЈА: *Ошело* не почиње тим речима и није их изговорио Родриго, него Јаго.

МАРКО: Путујемо у петак поподне!

КАЈА: Хоћеш да нас завеје негде на аутопуту...

МАРКО: Време ће се смирити. Петак ће бити тих зимски дан.

КАЈА: Јеси ли чуо прогнозу за сутра и наредне дане...?

МАРКО: Моја су кола проверена и поуздана. Гуме крампонке, нов акумулатор! Прелетећу све сметове и поледице.

(*Жагор. Нервозни њовици, сирене аутомобила*)

ПОЛИЦАЈАЦ: Људи, нервоза вам неће помоћи. Колона је дуга два километра.

ИЛИЈА: До мотела је само двеста метара.

ПОЛИЦАЈАЦ: И два шлепера и три цистерне на тих двеста метара.

МИТА: Ко их је пустио без ланаца и са излизаним гумама!

ПОЛИЦАЈАЦ: Чекаћемо!

МИТА: Трајаће цело поподне. Трајаће целу ноћ, знам ја!

МАРКО: Пустите нас левом страном пута, до паркинга пред мотелом.

МИТА: Да мало загрејемо руке, господин полицајац!

ПОЛИЦАЈАЦ: А кад ћу ја загрејати своје!

ИЛИЈА: Остаћемо заглављени између шлепера.

МИТА: Као ја деведесет треће... Дозволите да се представим...

Мита Ђирић, трговачки путник.

ПОЛИЦАЈАЦ: 'Ајде двоја кола, пролази до паркинга!

МИТА: Ни метра даље, дајем реч!

ИЛИЈА: Ја сам Илија. Бићу срећан ако сте и ви овде заглавили без иједног разумног разлога, као ја.

(Крајка пауза. Зајим жагор у фоајеу мошела)

РЕЦЕПЦИОНАР: Имам само десет соба, не могу све да вас сместим.

КАЈА: Нисмо возили педесет километара по поледици да би преспавали у мотелу.

ИЛИЈА: Знао сам да ће нам се догодити неки пех. Саветовао сам ти да узмеш књигу, завучеш се у кревет и читаш Шекспира до миле воље!

МАРКО: Попићемо кафу и одлазимо за један сат.

МАРТИН: Собу ћете дати возачу аутобуса. Мора да се одмори.

РЕЦЕПЦИОНАР: Ваш шеф, овај господин овде, хоће једно-креветну.

МАРТИН: Влада...? Није он шеф, него редитељ представе.

МИТА: И ја хоћу једнокреветну собу! Хрчем!

ВЛАДА: Одговоран сам за представу. Морам имати мало мира.

МИТА: Ко буде са мном у двокреветној неће ока склопити!

МАРТИН: Нема спавања овде! Ја јутро морам дочекати у свом кревету.

МИТА: Уздржао бих се од тако неумереног оптимизма, господине.

МАРТИН: Дајте људима да нешто попију. Ја ћу дупли коњак.

ВЛАДА: Добра идеја, Отело! То ће нас згрејати.

МАРТИН: Зовем се Мартин, господине редитељу.

(Жагор у фоајеу, крајко)

МАРКО: Да ли је споменуо неког редитеља?

КАЈА: Рекао си да се враћају са гостовања. То је твоје позориште.

МАРКО: Ако је то онај поред пулта, познајем га.

(Жаџор у фовајеу, крајко)

МИТА: Деведесет треће... па деведесет пете и опет деведесет осме. Три пута сам био завејан.

ВЛАДА: Гадна ствар. Ви сте човек са много искуства.

МИТА: Јесам, господине редитељу. Често путујем, не излазим из кола.

МАРТИН: *(Као да је на њозоришној сцени)*: „Да је небо хтело да ме куша једном, да сручи све врсте мука на моју голу главу...“

ВЛАДА: *(Нервозно)*: Отело, иди бестрага!

МАРТИН: Ово је моја последња генерална проба.

ВЛАДА: Нећемо губити време! Имаћеш пробу, тако ми бога!

МИТА: Бог овде не помаже! Остаћете у мотелу завејани до јутра.

МАРТИН: Уђутите, човече! Ми за то немамо времена!

МИТА: Немам га ни ја. И зато одлазим чим те проклете шлепере и цистерне макну са пута.

МАРТИН: Моје поштовање, колегенице.

ИРЕНА: Пробаш без партнерке. *(Као да је на сцени)* „како ми неба, то је неправда!“

МАРТИН: *(Пакосно)*: Лакше ми је кад се ти макнеш иза кулиса.

ИРЕНА *(Тихо њросикће)*: Знаш ли колико ми је стало до твог поштовања! Једина ми је жеља да умукнеш!

ВЛАДА: Хоћете ли нешто предузети, или ће све отићи бестрага! И генерална... И премијера...!

ПОЛИЦАЈАЦ: Шта од мене очекујете! Моја смена завршена је пре пола сата!

ИРЕНА: Морам да се истуширам и попијем чај. Гребете ме у грлу, почећу да кашљем!

ВЛАДА: Кашаљ! Нећу да чујем! Двадесет четири сата пред премијеру!

РЕЦЕПЦИОНАР: Идите у ресторан.

ИРЕНА: Тамо кажу да нису имали струју. Немају топлу воду.

МАРТИН *(Као да је на њозоришној сцени)*: „Сувише је касно. Мисли на грех. Зато умиреш!“

ИРЕНА: *(Пакосно)*: Покварени гаде!

МАРТИН *(Довикне)*: Хеј, хоћу ли добити тај коњак!

РАТКО: Бојим се да се нећемо ускоро извући одавде.

ПОЛИЦАЈАЦ: Раоник се заглавио пет километара од мотела.

РАТКО: Док њега извуку из сметова ми ћемо да окренемо партију преферанса.

ВЛАДА: Јаго, увек понудиш глупи предлог. Имаћемо пробу!

РАТКО: Зовем се Ратко, господине редитељу.

КАЈА: Она је рекла - „То је неправда...! У тексту стоји - „Тако ми неба, чиниш ми неправду...“

МИТА: Једном сам се заглавио на сред аутопута, притиснут између шлепера и цистерне. Ни метар напред, ни метар назад!

РАТКО: Невероватно! Било би вам лакше да сте имали карте и друштво, да прекратите време.

МИТА: У праву сте. Дobar сам у преферансу.

(Жаџор у фоајеу)

РЕЦЕПЦИОНАР: Госпођо, зашто са колегеницом не седнете у сепаре. Рећи ћу да вам тамо донесу чај.

ИРЕНА: Нисмо колегенице. Не познајемо се...

КАЈА: Ја сам Каја. Мој муж каже да ће...

ИРЕНА: Драго ми је. Ирена.

КАЈА: Он верује да ће за један сат очистити пут.

ИРЕНА: Имаћемо времена да попијемо чај.

(Жаџор у фоајеу, крајко)

ВЛАДА (*Узвикне*): Марко Арсићу... Јеси ли то ти, човече!

МАРКО: Препознао сам те, Владимире, стари друже!

ВЛАДА: Марко...! Е, бога му, где да се сретнемо! Колико се нисмо видели? Десет година, сигурно!

МАРКО: Дуже, дуже... Од дипломирања. Тада си ми се похвалио да си завршио Академију, а мене тамо два пута нису примили.

ВЛАДА: Ти си имао среће, човече, а не ја!

МАРКО: Тада сам то тешко преболео.

ВЛАДА: Терет успомена, драги мој. А сад...? Дobar си, изгледаш младолик и чио.

МАРКО: Колико може бити добро некадашњи конобар, чувар на фарми пилића и референт на железници.

ВЛАДА: Докопао си се живота! Стао си на чврсто тло! А шта сам ја! Еквилибриста у чамцу којем прети потонуће! Реци ми, молим те, па ти си се тада прешалтовао на Филолошки...

МАРКО: Сада предајем енглески у гимназији.

ВЛАДА: Ти си средио живот, а мене је живот средио! Велика је то разлика. Четрдесет пет минута, па звоно! Крај! Идеш кући да гајиш цвеће. Не страхујеш шта ће ти рећи увређени глумац! Мећава те неће завејати у тренутку од којег ти зависи каријера.

МАРКО: Па, време ће се смирити. И ја сам пошао колима.

ВЛАДА: Путујеш негде...?

МАРКО: На премијеру *Ошела*. Најавили су је у новинама.

ВЛАДА (*Узвикне*): Човече, ти на мојој премијери! Е баш си ме обрадовао!

МАРКО: Надам се да ће вредети свих ових мука и изненађења.

ВЛАДА: Ако овде одржимо генералну пробу, имаћеш премијеру само за себе. А ми смо заслужили по једно пиће. У част овог сусрета.

(Жагџор у фоајеу)

МИТА (*Насијавља њричу*): Ја стојим својим колима ево овако... Предњи точкови у јарку! Шлепер ми два метра изнад главе! Сатерао ме уз ивицу...!

РАТКО: Страшно! Ја зато не возим.

МИТА: Дозволите да се представим. Мита Ђирић, трговачки путник.

РАТКО: Ја сам Јаго. Оппростите, зовем се Ратко.

МИТА: Око мене сметови, као дине песка у пустињи. На путу високи скоро метар! Пејзаж као на месецу.

РАТКО: Мени су се једном кулисе срушиле на главу.

МИТА: Кулисе? Занимљиво! Мени се то никада није догодило. Али су ме зато три пута извлачили из завејаног аутомобила. Једне зиме, на путу Књажевац - Сокобања било је овако као сада. Ма још горе, верујте...

(Крајки музички њрелаз)

КАЈА: Нисам маштала о аплаузима, о слави или о сјају рефлектора. Постати глумица у малом заспалом провинцијском граду, како је то било недостижно...

ИРЕНА: Живот вам је учинио услугу, драга моја.

КАЈА: Дездемону сам играла аматерски, али ипак са много страсти. А онда је једне вечери на представу дошао Марко. Два пута ме је гледао, једном ме извео на вечеру, и то је њему било довољно да се осмели... Питао ме је хоћу ли да се удам за њега.

ИРЕНА: Спасео вас је и једне страшне недоумице. Никада се нећете питати је ли аплауз упућен вама или некоме другоме на сцени.

КАЈА: Ох, ја сам већ тада знала да зависти и љубомори нема лека. Рекла сам себи - Доста је било! Дездемона је само лепа епизода у мом животу. И отишла сам из глумачке групе. Са Марком, право пред матичара.

ИРЕНА: Била бих срећна да се такав преокрет мени догодило.

КАЈА: Немојте мислити да је посао банкарског чиновника занимљив.

ИРЕНА: Волела бих да живим у малом граду, да посећујем пријатеље.

КАЈА: Ми суботом увече играмо реми. Разговарамо о којечему. Рецепт, мода, мало оговарања...

ИРЕНА: Сигурно имате верног пса у дворишту...?

КАЈА: Сваког јутра поздравља ме махањем репа.

ИРЕНА: Тај сан из детињства још живи у мени.

КАЈА: Кад се вратим с посла трчимо падином иза куће.

ИРЕНА: Све то имате...?

КАЈА: Али немамо позориште.

ИРЕНА: Мени немате на чему завидети.

КАЈА: Морали бисте то да научите. Живот у провинцији је умеће.

ИРЕНА: Уморна сам. Боже, колико сам уморна да знате! Понекад пролазим кроз праву мору. Изговорим на сцени - „О, добри Јаго мој, шта да радим да бих повратила мужа...“ Тог тренутка осетим гребане у грлу и нисам у стању да изговорим ни једну једину реч.

КАЈА (*Насијави њекси*): „Тако ми светиљке Неба, не знам како сам га изгубила“.

ИРЕНА: А онај покварени Мартин... Можда сте га упознали, он игра Отела. Њему треба одати признање. Нико не уме да мрзи као он. Мене, наравно! Непрекидно слушам његова добацавања. Кад на крају последњег чина кажем - „Само да молитву још једну прочитам...“ Тако ме зграби за врат да помислим да ће ме заиста задавити. Он ће то и учинити, гад један мали!

КАЈА: У тој сцени мени су добацивали из сале, па сам почела да се смејем. А кад сам се вратила кући плакала сам до јутра.

ИРЕНА: После треће пробе појавиле су ми се модрице на врату. Отрчала сам у купатило...! И сада то чиним. Трљам се шампоном да са себе сперем додир његових медвеђих шапа. То је одвратно, драга моја!

КАЈА: Желим да вам се то не догађа! Па сутра имате премијеру, не смете на сцену са таквим осећањем гадости. Кад се после краја представе подигне завеса, морате имати осмех на лицу.

ИРЕНА: Ох, осмех! Бити са тим човеком на сцени и осмехнути се... То би било просто невероватно, драга моја.

КАЈА: А ја понекад, кад Марко није код куће, или кад увече заспи, кришом узмем књигу и читам Шекспира. Ко зна колико пута сам прочитала сваки стих.

ИРЕНА: То је дивно. Тако нећете заборавити своју улогу.

КАЈА: Донели су нам чај.

ИРЕНА: Ово је права мала пријатна авантура. Замислите...! Две Дездемоне у мотелу на завејаном путу! У свему што нам се догађа има и лепих изненађења. Хм, хм... Глас ми је ужасан, промукла сам...

(Тихи жа̄гор у фоајеу)

РАТКО: Тражим партнера за преферанс.

ИЛИЈА: Играте ли у новац?

РАТКО: Ко изгуби плаћа вечеру.

ИЛИЈА: Поштено. Хоћемо ли одмах, гладан сам.

ПОЛИЦАЈАЦ: Не смем да играм преферанс, у униформи сам. Али ако поделите за табланет, рачунајте на мене.

МИТА: Имате ли овде радио? Објавиће извештај о стању на путевима.

РЕЦЕПЦИОНАР: Поред вас је, на пулту, господине. Рекли су да је стање непромењено.

МИТА: Увек тако кажу. Али ја им не верујем зато што крију да је стање увек горе. Мени је довољно да погледам кроз прозор.

ПОЛИЦАЈАЦ: Екипа чисти пут на километар од мотела.

МИТА: Километар! И ви им верујете! Што очисте, то за њима кошава одмах затрпа. Кладим се у пет хиљада да се одавде нећете извући пре јутра.

ПОЛИЦАЈАЦ: Отићи ћете пре поноћи.

МИТА: Неће! Имам искуства са оваквим недаћама! Деведесет осме ухватило ме невреме на путу Књажевац - Сокобања...

МАРТИН: Незгодно место да се тамо човек нађе сам.

ИЛИЈА: Треба га избегавати у зимским месецима.

МИТА: Тај пут је ђавољи планински брлог. Ви сте сигурно пролазили њиме, господин полицајац. Ако пут није затрпан, онда је по њему поледица.

МАРТИН: Кажем, то је место које...

МИТА (*Прекине ља*): Добро сте рекли. Ко не остане завејан у колима у јарку, тај ће сломити врат на поледици. Чекам ја и слушам радио. Кажу, очистиће до пет поподне, а стигли су после десет.

МАРТИН: Човече, на чијој сте ви страни?

МИТА: Мислио сам да вас интересује.

МАРТИН: Ако сте навијач у овој утакмици између нас и невремена, онда сте на погрешној страни. Као да слутите да ћемо читаве ноћи чекати овде завејани...

МИТА: Децембар је, сметови и поледица! Шта ви очекујете! Да вам на аутопуту свирају Малу ноћну музику...?

МАРТИН: Немојте да призивате невољу.

МИТА: Ја призивам невољу? Нисте чули за случајеве да су се људи угушили у завејаним колима...?

МАРТИН: Са вама изгледа нема много наде. Нудите велики избор несрећа... Поледицу, сметове, шлепер без кочница...

МИТА: Искуство. Кроз све то сам срећно прошао. Кола су ми се клизала по поледици и по педесет метара!

МАРТИН (*Нервозно*): Који враг сте ви? Злослутни црни гавран...?

МИТА (*Ућорно*): Људи су се угушили јер су три дана били затрпани у колима са залеђеним вратима. А неки су се извукли... Одвалили прозор! И знате шта им се догодило! Налети цистерна и збрише их, ето! Е тога сам се сетио баш тамо, на путу Књажевац - Сокобања...

МАРТИН (*Подсмешљиво*): Следили сте се од страха.

МИТА: Јесте ли покушали да отворите залеђени прозор на колима? Врата као громада леда, мотор занемео! Кажем себи - Мито, овде ћеш скончати!

ИЛИЈА: Претерујете. Зашто баш вама...

МИТА: То сви кажу. Зашто баш мени да се догоди. А ипак, било је случајева...

МАРТИН (*Изнервиран*): Добро, у вражју матер! Некоме се догодило, али вама није...

МИТА: А да јесте? Шта би било да сам остао завејан, са метром снега изнад главе, а прозор и врата залеђени! Можете ли то да замислите?

МАРТИН (*Љућинио*): Не могу!

МИТА: Не можете, наравно! Знате ли шта би то значило...?

МАРТИН (*Одбруси*): Не интересује ме!

МИТА: Мита Ђирић не би сада разговарао с вама!

МАРТИН (*Узвикне*): Е сад ми је доста!

(Тресак, ђушање, задихани њовици)

ИЛИЈА: Полако, смирите се...

МАРТИН (*Бесно и задихано*): Задавићу га, часна реч...!

МИТА: Овај човек је изгубио контролу...

МАРТИН (*Узвикне*): Какву, бре, контролу...! Видиш ли ове две моје руке... Њима ћу те...

ИЛИЈА: Добро, у реду је... Господин Ђирић само каже...

МИТА (*Задихан*): Пусти ме, човече...!

МАРТИН (*Задихан*): Тај је наумио да нас живе сахрани у сметовима! Гад један, проклети злослутни гавран...

(Тресак, ђушање, задихани ѓласови)

МИТА (*Узвикне*): Обуздајте овог напасника! Насрнуо је на мене. ПОЛИЦАЈАЦ: Шта се овде догађа...?

МИТА: Полиција, у помоћ! Овај ме је млатнуо столицом по глави!

МАРТИН (*Бесно*): Ако не ућутиш задавићу те!

МИТА: Јесте ли чули... Опет ми прети!

ИЛИЈА: Смирите се, господине Ђирићу.

МИТА: Зашто се ви мешате? Зашто мене умирујете...?

ИЛИЈА: Није у реду овакво понашање на овом месту...

МАРТИН: На говорите ви мени о понашању.

МИТА: И шта се вас тиче о чему нас двојица разговарамо!

ИЛИЈА: Само сам хтео да...

МАРТИН: Даћу ја њему Малу ноћну музику...!

ПОЛИЦАЈАЦ: Добро, вас тројица, доста је било!

МИТА: Он је мене вукао за кравату. Разбојник, расипник, распикућа! Молим вас да ме заштитите! Од обојице!

ИЛИЈА: Ја сам само хтео да објасним шта је рекао господин Ђирић.

МАРТИН: Зашто би ви мени објашњавали шта је он рекао!

МИТА: Господин полицајац, још једном молим да ме заштитите од њих.

ИЛИЈА: Зашто да вас заштити од мене...?

МАРТИН (*Викне*): Даћу ја теби заштиту, вражју матер!

ИЛИЈА: Ово је само мали неспоразум.

МИТА: Неспоразум...! Напали су ме, вукли за рукав, опаучили ме столицом по леђима, и ви то називате неспоразум!

ПОЛИЦАЈАЦ: Је ли неко од вас тражио помоћ? Шта ви хоћете?

ИЛИЈА: Да раздвојим ову двојицу.

МИТА: Знам ја такве! Увек стану на страну напасника! И он је против мене! Договорили су се!

ПОЛИЦАЈАЦ (*Сћуро*): Удаљи се! Не правите свађу на јавном месту.

ИЛИЈА: Ја...? Ја изазивам свађу? Они су се потукли!

ПОЛИЦАЈАЦ: Последњи пут вас опомињем! Не дозвољавам никакве силедијске испаде, је л' јасно!

МИТА: Е људи моји, свакојаких нас има! Скупило се са свих страна!

ИЛИЈА: Је л' ви то мени...?

МИТА: И вама и њему. Могу да се обрачунам са обојицом. Могу да вас развалим у комаде!

ИЛИЈА (*Изнервиран*): Ако му ви не разлупате нос, богами ћу ја то учинити.

МИТА: Јесам ли рекао, господин полицајац! Двојица против мене! А обојицу бих овако понео, о малом прсту.

МАРТИН: Хајде да те видим, јуначино.

ПОЛИЦАЈАЦ: Рекао сам да се удаљите. Сва тројица! Завршено је!

МАРТИН: Неће бити завршено ако ми овај допадне шака!

МИТА: Опет ми прети!

МАРТИН: Идите тамо у вукојебину. Нека вас отуда ветар однесе бестрага.

МИТА: Мени је свеједно. Одлазим одавде за један сат. А имам и дневнице. Мећава може да траје до пролећа.

МАРТИН: Па одвезите се на тај пут Књажевац - Сокобања, нека вас тамо завеје. Тамо сачекајте пролеће.

(Тихи жаџор у фоајеу)

РАТКО: Па, хоћемо ли да окренемо партију преферанса?

МИТА: И у преферансу бих био бољи! Тек да знате с ким имате посла.

МАРТИН: Досадни хвалисавац.

ВЛАДА (*Из друџоџ ѿлана, довикне*): Мартине...! Ратко...! Проба је за десет минута у салону. Поновићемо две сцене из четвртог и цео пети чин.

МИТА: Два пута сам био у позоришту, али нисам знао да су глумци напрасни и пргави.

ИЛИЈА: Нису, Ђирићу.

МИТА: Нисам ни ја. Ђутим, ни у шта се не уплићем, као да ме нема! А видели сте шта ми је урадио, тај... тај...

ИЛИЈА: Само смо сви нервозни вечерас.

МИТА: Шта сам тада гледао... Сећам се да сам отишао из опкладе. Такорећи из ината! Хтео сам да докажем да ћу издржати два сата. Трајало је два и по, али сам опкладу ипак добио.

ПОЛИЦАЈАЦ: Можемо ли да поделимо за партију табланета...

ИЛИЈА: Важи као за преферанс. Ко изгуби плаћа вечеру.

(Тихи жаџор у фоајеу)

МАРТИН: Мораће за пробу да замоли и своју надмену примадону.

РАТКО: Врли мој удварачу. Боље је да ћутиш да ти се не би подсмевали. Испред носа ти је залупила врата гардеробе. Није ти опростила.

МАРТИН: Мени...? Шта?

РАТКО: Донжуанску неспретност. Прочитала те је. Она воли игру да изведе до краја, а ти си се уплашио. Ниси се усудио да загризеш.

(Пауза) Сутра, на премијери, у вашој последњој заједничкој сцени... Те твоје здепасте прсте не стављај јој на врат.

МАРТИН: Немаш појма колико ми то представља задовољство.

РАТКО: Послушај ме, и сам ћеш се изненадити.

МАРТИН: Шекспир није Дездемону отровао, није је пробо мачем. Хтео је да буде задављена.

РАТКО: Зграби је за ноге, нека падне са постеље.

МАРТИН: Ти се увек нечега досетиш, добри мој Јаго.

РАТКО (*Као да је на сцени*): „Покорно вас молим за опроштај што вас волим. Видим да вам је све ово потресло помало дух“.

МАРТИН: То не би био крај сцене, претпостављам. У твом плану мора бити више подмуклости и пакости, добри мој Јаго.

РАТКО: У бесу разбацај и ломи ствари по позорници! Цепај завесе! Запрети да ћеш све запалити!

МАРТИН: И...?

РАТКО: Шта, и...? Збунитићеш је, неће знати како да реагује.

МАРТИН: Зар ће публика веровати мени, а не њој?

РАТКО: Теби, ако у задњем тренутку прекрстиш руке на задњици и окренеш јој леђа. Публика ће се питати шта се то догађа! Да ли је увређени Отело одустао од освете...

МАРТИН: Добро смишљено. Али како да ти верујем! Твој савет личи на обрачун. Слути у њему твоју малу освету. Ако ме сећање не вара и ти си остао пред закључаним вратима њене гардеробе.

РАТКО: Једном. Други пут нећу.

МАРТИН: Кладиш се? Тако си сигуран...?

РАТКО: Прихватам опкладу. Имам са њене стране добар сигнал, њену поруку која обећава.

(Пауза. Тихи жагор у фоајеу)

ИРЕНА: То је недопустиво! Чекам овде сама. (*Кашље*) Озебла и промукла. Прогутала сам шаку таблета да бих ово издржала.

ВЛАДА (*Довикне*): Мартине! Ратко! Починемо!

ИРЕНА: Напуштам ово позориште.

МАРТИН (*Као да је на сцени*): „Проспавао бих идућу ноћ добро, био безбрижан и весео“.

ИРЕНА: После премијере дајем отказ!

МАРТИН: Било је и лепших догађаја у нашем позоришту.

ВЛАДА: Те претње сам већ чуо.

ИРЕНА: Ја претила? Овако озбиљно, као сада?

МАРТИН: Пожурите, колегице. Овде понестаје нових трачева.

ВЛАДА: Претила си бар двадесет пута. Зато сам ти и дао улогу Дездемоне.

ИРЕНА: Гурнуо си ме у шапе овог гориле.

ВЛАДА: Улогу си добила и зато што ова представа мора бити играна бар педесет пута.

ИРЕНА: Педесет пута! А моје модрице и отеклине на врату. Овај се усуђује да своје прљаве нокте забоду у моју кожу.

МАРТИН: Отелова освета, колегенице. Израз Шекспировог разумевања за Маврову патњу.

ИРЕНА: Ја сам одана Шекспиру, а не ти! Припадам му сваким делом свог тела и своје душе...

МАРТИН: Рођен сам за улогу Отела. Од мене нема бољег Магбета. Краљ Лир је део мог карактера...

ИРЕНА: Мени је сама божја судбина одредила да заувек будем најбоља Дездемона, најбоља Јулија, најбоља верна Лирова кћер и Хенрихова љубавница...

МАРТИН: Таквима као што сам ја, ти си само случајна партнерка у недостатку бољег избора.

ИРЕНА: Сваки дрхтај на мом лицу је израз моје оданости Шекспиру. Свака кап моје крви му је одана!

МАРТИН (*Пљеска*): Браво, колегенице! Лепо речено! Из које су ваше улоге те надахнуте речи?

ИРЕНА: А шта се у овом позоришту догађа најбољој Дездемони коју је икада имало! Обојица ме мрзите! Хоћете да ме отерате!

МАРТИН: Нека останем проклет ако поверујем да ми је судбина наменила да до краја живота заједно с тобом будем одан Шекспиру. Био би то мој усуд, а не срећа.

ИРЕНА: Ја само хоћу да се истуширам и да се у својој постељи добро испавам пре премијере. Доста ми је и тебе и свих вас!

(Тихи жа̄ор у феојеу, крајко)

РАТКО: Резервисао бих једнокреветну собу. Кључ ћете дати колегеници Ирени, после пробе, а рачун ујутру мени.

РЕЦЕПЦИОНАР: Разумео сам, господине. Имајте поверења у мене.

РАТКО: Лепо је упознати некога ко зна шта је дискреција. Нећу то заборавити.

(Тихи жа̄ор у феојеу, крајко)

МАРТИН: Мито Ђирићу, позивам вас на пиће. Схватите то као знак помирења.

МИТА: Ја сам, бре, господин за вас! И за све овде у мотелу! И за тог Шекспира, и за њега сам господин.

МАРТИН: У то сам дубоко уверен. И не пристајем ако се лепо договоримо да ми учините услугу. Чујем да ускоро одлазите, а ја се морам одморити пре премијере. Ако заборавимо шта се малопре догодило... А ви сте центлмен, сигуран сам... Онда ћете ме повести својим колима.

МИТА: Ви сте у завади са оном вашом колегицом госпођом глумицом. Чујем малопре малу препирку...

МАРТИН: Или сте прислушкивали мој разговор са Ратком! Е јесте ви враг од човека, господине Ђирићу.

МИТА: Нисам. Само, Мита Ђирић све види и све чује.

МАРТИН: Добро, возите ли ме или не?

МИТА: Па и она ме је то питала. У свађи сте, а хоћете заједно у моја кола! Знате шта, господине глумче! Овај свет је полудео...!

МАРТИН: Њој ћу уступити место поред возача. Ја ћу позади бити нем као риба, обећавам.

(Тихи жагор у фоајеу, крајко)

ИЛИЈА: Десетком узимам две четворке и двојку.

МИТА: Кеџ! Шестица и петица, то је моје!

ПОЛИЦАЈАЦ *(Луји карџом о сџо)*: Треба ли вам ова дама!

МИТА: Он мени... Јесте ли чули шта ми је рекао? То би могло да се заврши на суду. *(Луји карџом)* Деветка, носите је!

ИЛИЈА: *(Луји карџом)*: Тројка!

МИТА: Ја досадни хвалисавац...! А он је насилник. Имам пријатеља адвоката. Добио би га на првом рочишту. Узимам ту тројку... Ако пре јутра не одем одавде, пропустићу у Београду потписивање уговора... А шта радим овде! Играм карте са неким непознатим...

ИЛИЈА: Нисмо непознати. Већ четири сата смо заједно.

ПОЛИЦАЈАЦ: Девет и четири тринаест. Носим дамом!

МИТА: Деведесет осме, на путу Књажевац - Сокобања...

ПОЛИЦАЈАЦ: Знамо, Ђирићу, знамо...!

МИТА: Ништа ви не знате! Било је горе него овде! Непрекидно је вејало!

ПОЛИЦАЈАЦ: Мени још две карте.

МИТА: У таквим невољама спас су само кола са погоном на сва четири точка.

ПОЛИЦАЈАЦ: И такве сам кажњавао и вадио из јарка.

МИТА *(Звижди усџима неку новокомџоновану кич мелодију)*: Бацам осмицу...

ПОЛИЦАЈАЦ: Да ли мораш да звиждиш док играмо, Ђирићу?
МИТА: Звиждим, звиждим... Имам добре карте. (*Зайева њихо на истју кич мелодију*) Ох мили боже, колико је волим, она је бол тужног срца мог...
ПОЛИЦАЈАЦ: Ђирићу, зачепи са том глупом песмом!
МИТА (*Тихо њевуши*): Ох мили боже, душа ми пати, живот бих дао да се она врати... Ако ови који чисте не стигну за сат, Мита Ђирић одлази одавде, по сваку цену...

(Од средине њрејходног дијалога чују се у другом њлану ѓласови Марјина и Рајка. Повремено, у фрагментима, ѓласније. Текст изговарају као да су на њозоришној сцени.)

РАТКО (*Глас у другом њлану*): „Је ли могуће, господару мој!“
МАРТИН (*Глас у другом њлану*):
„Ниткове, докажи да је моја ѓубав,
Блудница, докажи; видљив доказ дај;
Или, тако ми вечне душе моје,
Боље би ти било да си рођен псом
Или да доживиш мој пробуђени гнев.“
РАТКО: „Зар је дотле дошло?“
МАРТИН: „Ако њу клеветаш, ако мене мучиш,
Никад се више не помоли Богу...“
РАТКО: „О милостиви! О, Небо, спаси ме!
Јесте ли ви човек? Имате ли душу?“
ИЛИЈА (*Ѓуји карјом*): Кеѓ носи деветку и двојку.
МИТА: Дама осмицу и петицу... Он мени да каже да идем бестрага... Јесте ли га чули...! А мени је свеједно колико ћемо бити овде. Све ми се књижи у дневнице!
ПОЛИЦАЈАЦ: Знаш шта, Мито Ђирићу! Видиш ли ову униформу на мени? Хоћеш ли да применим моје мере! Ако још једном споменеш те твоје дневнице...
МИТА: Тројка и осмица. Узимам својим кеѓом. (*Тихо зайева на истју кич мелодију*) Живот бих дао да се она врати... Хм, хм... Мита Ђирић је невин као новорођенче. Нико ми ништа не може.

(У наредној сцени Марјин и Ирена, а касније, кад се укључи, и Каја, њексј изговарају као да су на њозоришној сцени)

МАРТИН: „Слатка душо моја, пази се, чувај се Кривоклетства; ти си на самртничком одру“.
ИРЕНА: „Јесам, ал’ не зато да умрем баш сада“.
МАРТИН: „Да, одмах. Стога признај отворено

Свој грех; јер и да потпуно порекнеш
Заклетвом, то неће...

(Прекине ња љасни кашаљ)

ИРЕНА: Извините...

МАРТИН: Забога, колегенице! Мени је потребна концентрација!

ИРЕНА: Шта очекујете од мене! Гребете ме у грлу.

МАРТИН (*Насијави њексиј*): Заклетвом то неће моћи да потисне

И угуши оно снажно убеђење

Под којим јечим. Ти мораш умрети.

МИТА (*Луји карџом о сџо*): Дупла десетка. Кома треба нек' носи.

ПОЛИЦАЈАЦ: Мени. Узимам је!

ИРЕНА: Господ ће да ми се смилује... (*Закашље се*) „Нек' ми се онда...”

КАЈА (*Добаџи љасно из другог љлана*): „Нек' ми се онда господ смилује“.

МАРКО (*Тихо*): Кајо ћути! Не мешај се!

КАЈА (*Тихо*): Али она не зна... Заборавила је...

МАРКО (*Тихо*): Како не зна! Мора да зна!

ВЛАДА (*Викне*): Ирена, забога! Текст, зар не знате текст...!

ИРЕНА (*Закашље се*): Да сам на време попила чај... (*Кашље*)
Услови су неподношљиви...

ВЛАДА (*Викне*): Хеј, ко је то рекао! Да чујем још једном...!

КАЈА (*Гласније*): „И ти се смилуј! Никад те нисам увредила, никад волела Касја...”

МАРТИН: „О кривоклетнице, камениш ми срце...”

КАЈА: „Отерај ме, ал'ме не убиј! Убиј ме сутра, дај да ноћас живим“.

ВЛАДА: Да поновимо то боље и другачије, госпођице...

МАРКО (*Добаџи*): Каја. Катарина Арсић.

КАЈА (*Понови друџачије*): „Убиј ме сутра, дај да данас живим“.

ВЛАДА: Ирена, дајте свој текст овој младој дами! И проверите, богаму, хоће ли Дездемона да живи ноћас или данас!

МАРТИН: Ноћас!

КАЈА: Данас!

ВЛАДА: Не завитлавајте се са Шекспиром...! Ноћас или данас, није свеједно!

МИТА: Већ наслућујем ко ће платити вечеру.

ИЛИЈА: Да сам остао код куће вечерао бих шпагете са кечапом.

МИТА: А ја ћу пропустити потписивање уговора у Београду.
ПОЛИЦАЈАЦ: Испод седмице смотали сте једног краља. Био је на талону.
ИЛИЈА: Био је, наравно. Видео сам.
ПОЛИЦАЈАЦ: Проверићу ваше карте.
МИТА: Центлмени у картању играју на реч и поверење.
ПОЛИЦАЈАЦ: Нисмо у Енглеској. Дај овамо да видимо те карте, Ђирићу!
КАЈА: „Крвава нека страст ти тресе биће.
Све су то предзнаци; али се ипак надам,
Надам се да се не односе на мене“.
ВЛАДА (*Гласно, изговори друѓачије*): „Да се на мене не односе“.
КАЈА (*Понови, друѓачије*): „Надам се да се на мене не односе“.
МАРТИН: „Ђути и мируј!“
МИТА: Знате ли о чему сам размишљао док сам тамо на путу чекао да уклоне сметове...?
ИЛИЈА: Не знамо. Петицом носим тројку и двојку.
МИТА: О томе како да се спречи настајање сметова и поледице. Имао сам неколико пажње вредних идеја.
ПОЛИЦАЈАЦ: Мито Ђирићу, доста! Не почињи нову причу!
МИТА: Размишљам ја тако, размишљам и...
ПОЛИЦАЈАЦ: Ако опет почнеш о томе да се неко угушио у завејаним колима, ја ћу те задавити ако то већ није учинио онај нервозни глумац.
КАЈА: „Само пола часа!“
ВЛАДА (*Добаци, гласно*): Не тако! Са више вапаја, молим!
КАЈА (*Понови, друѓачије*): „Само пола часа!“
МАРТИН: „Кад приступим томе, нема застајања“.
КАЈА: „Само да молитву још једну читам“.
МАРТИН: „Сувише је касно“.
ИРЕНА (*Тихо њросикће*): Да се ниси усудио да ставиш своје прљаве шапе на врат те младе жене, гаде!
РАТКО (*Узвикне*): Бравооо...!
МАРТИН: Пауза! Попићу коњак.

(Неколико руку ајлаудира у друђом њлану)

ИЛИЈА: Нешто се тамо догађа.
МИТА: Да видимо шта. Нешто занимљиво, надам се. Запамтите ко је на реду да подели карте.
МАРТИН: Честитам. Много жара у свакој речи. Без кашља и са много оданости Шекспиру.

ИРЕНА (*Процеди кроз зубе*): Лажове! Ласкавче! Радо би њу видео на мом месту. Та жеља ти се неће остварити, гаде!

МИТА (*Узвикне*): Браво! Браво! Све је одмах било јасно! Таленат без поговора! Одмах сам знао да су улоге овде погрешно подељене.

ИЛИЈА: Ућути, Ђирићу! Ни речи више, јеси ли разумео!

МИТА: Али ја сам само изрекао дивљење младој дами. Да су мене питали, ја бих њу ставио на право место...

ПОЛИЦАЈАЦ: Доста, бре, Ђирићу! Два пута си био у позоришту и одмах све знаш.

МИТА: Знам. Мити Ђирићу ништа не промиче! Ако ме сад питате...

ИРЕНА: Чај и топли туш, то ми је сада потребно. Лаку ноћ, госпођо Арсић. Можете задржати мој тест, биће вам сентиментална успомена на ово вече.

МИТА: Ако ме сад питате, рећи ћу вам како да се живи извучемо из овог снежног брлога...

МАРТИН: Надам се да ће то бити кроз један сат, господине Ђирићу.

МИТА: До јутра морам бити у Београду.

ИЛИЈА: Знамо, човече, знамо! Ваши уговори, ваш проценат...

МАРТИН: Држим вас за реч, Ђирићу! Бићу у ресторану. Успут ћемо поразговарати о овој представи. Видим да сте и ви одани Шекспиру.

МИТА: Фатално одан, господине глумче! Не сумњајте у мене! Па ја сам одрастао на Шекспиру!

(Крајњак музички њрелаз)

ИЛИЈА: Збрисао је чим је свануло? Синоћ сам му платио вечеру, а пре тога ме је поткрадао на картама. Мали преварант је све време звиждукао којекакве песмице...

РЕЦЕПЦИОНАР: Госпођа глумица и Мартин су отишли с њим. Сви су били срећни јер су кола одмах упалила...

КАЈА: Видећемо их вечерас на премијери.

РЕЦЕПЦИОНАР: Видећете их пре премијере. Тек што се нису вратили у мотел. Нисам чуо вести о проходности пута...

КАЈА: Марко, идемо у ресторан да попијемо кафу.

(Из другог њлана сирене амбулантних и њолицјских кола)

ПОЛИЦАЈАЦ (*Задихан*): Рекао сам им... Опоменуо сам их! Тај Мита Ђирић, брбљиви, разметљиви, тврдоглави хвалисавац...

КАЈА: Зар су се заиста вратили...?

ПОЛИЦАЈАЦ: Неће се вратити, госпођо! Пре два сата, на десет километара од мотела... Ваша пријатељица седела је на предњем седишту... Жао ми је, заиста...

КАЈА: Доносите зле вести, судим по вашем гласу.

ПОЛИЦАЈАЦ: Зар не чујете? Тамо где су полиција и хитна помоћ на једном послу... Отуда не стижу добре вести!

КАЈА: Не... То не може бити... Јесте ли сигурни... Ирена...

ПОЛИЦАЈАЦ: Тај Мита је имао у глави читав сценарио, имао је лепу збирку могућих несрећа...

КАЈА: Али он је ноћас уверавао Мартина у своју... у своју фаталну оданост Шекспиру...

ПОЛИЦАЈАЦ: Сметови, поледица, залеђена врата, цистерне и шлепери са неисправним кочницама... Тај је све предвидео!

КАЈА: Боже, па то је страшно! Ирена и Мартин су ипак до краја остали заједно у тој представи.

ПОЛИЦАЈАЦ: Не будите патетични, госпођо. Па једва сте их познавали.

ИЛИЈА (*Довикне*): Кајо, полазимо! Управо су јавили да је пут очишћен.

(Сирене амбулантних и полицајских кола. Надјача их музика)